

§ 5**Yttrande över remiss av motion (2017:16) om satsning på yrkesmentorsprogram för nyanlända**

AMN 2017-0107-01.06

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att justera paragrafen omedelbart.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat motion (2017:16) av Yvonne Fernell-Ingelström (M) om en satsning på yrkesmentorsprogram för nyanlända till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. Till kommunfullmäktige föreslås uppdra åt arbetsmarknadsnämnden att i samverkan med näringslivet initiera ett yrkesmentorsprogram för nyanlända. Nyanlända personer med yrkes- eller studiebakgrund ska erbjudas en mentor inom liknande yrke eller som är verksam inom samma bransch.

Att skapa möten mellan nyanlända och etablerade stockholmare är viktigt för att skapa ett Stockholm för alla och för att öka integrationen. Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på möjligheten att erbjuda nyanlända personer en mentor med samma studie- eller yrkesbakgrund, vilket ger möjlighet till språkträning med branschspecifik vokabulär som komplement till yrkesinriktad sfi, kunskap om hur yrkesområdet fungerar i Sverige, samt informationsvägar och nya kontakter. Att få ett nätverk inom sitt yrkesområde är också en möjlighet att få en referens inom sitt område. För etablerade stockholmare ges en möjlighet att möta nyanlända personer inom sitt kunskapsområde, som därmed kan få förståelse för kompetens och kunskap om sitt yrkesområde ur ett internationellt perspektiv. Mentorskap bygger på ett ömsesidigt lärande, där både mentor och adept får värdefull kunskap och en ny kontakt.

Arbetsmarknadsnämnden har flera pågående samarbeten där mentorskap erbjuds nyanlända personer: ingenjörer i samarbete med Sveriges Ingenjörer, ekonomer, jurister och samhällsvetare i samarbete med Jusek, samt Yrkesmentorer där övriga akademiker i samarbete med Rotary ideell förening erbjuds en mentor. Övriga personer med eller utan akademisk bakgrund kan erbjudas en etablerad kontakt genom Duo Stockholm. Arbetsmarknadsförvaltningen delar uppfattningen att yrkesmentorer är en viktig insats och det görs mycket inom området, varför förvaltningen bedömer att behovet är

tillgodosett. Eventuellt behov av fler yrkesinriktningar bedömer förvaltningen kan täckas inom ramen för pågående program.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 17 augusti 2017.

Förslag till beslut

Ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S), ledamoten Magnus Runsten m.fl. (MP) samt ledamoten Tina Kratz (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordförande Johanna Sjö m.fl. (M), ledamoten Gulan Avci (L) samt ledamoten Johan Fälldin (C) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen till beslut mot varandra.

Nämnden beslutade utan omröstning enligt ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S), ledamoten Magnus Runsten m.fl. (MP) samt ledamoten Tina Kratz (V) förslag till beslut.

Reservation

Vice ordförande Johanna Sjö m.fl. (M), ledamoten Gulan Avci (L) samt ledamoten Johan Fälldin (C) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

Förslag till beslut:

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra;

Stockholm står inför mycket stora utmaningar för att få fler nyanlända i arbete. Många av dem har tidigare yrkeserfarenhet och har drömmar att inte bara hitta ett arbete utan också hitta ett arbete där deras yrkeskunnande och personliga kompetenser i någon mån kan tas tillvara. För individen handlar det om inte bara om att delta i arbetslivet utan även om framtida arbetsglädje, personlig utveckling och livskvalitet. Om samhället kan medverka till att tidigare erfarenheter kan tas tillvara innebär det högre skatteintäkter och andra samhällsekonomiska vinster än om individen bara får ett jobb, vilket som helst.

De mentorskapsprogram som förvaltningen idag genomför genom samarbeten med Sveriges Ingenjörer, Jusek och Rotary är enligt uppgift mycket framgångsrika, inte bara när det gäller att de medverkar till att hitta en sysselsättning utan även när det gäller att förstå hur arbetsmarknaden ser ut och fungerar inom respektive pro-

fessionsområde. En viktig distinktion är att mentorn i dessa program främst ser adepten som en professionskollega än enbart en nyanländ med annan kulturell bakgrund. Även verksamheten inom Duo Stockholm är väldigt värdefull men verksamheten har betoning på att öka den nyanländas nätverk genom att skapa en kompisrelation men oftast mindre fokus på att medverka till att personen kommer in på sin tidigare yrkesbana.

Det är synnerligen förvånande att majoriteten och förvaltningen har uppfattningen att behovet av mentorer är uppfyllt med de samarbeten som nu pågår utan någon ansats till analys. Programmen omfattar högt räknat bara några hundra av alla tusentals nyanlända. Förvisso är det en stor andel nyanlända med tidigare yrkeserfarenhet som har kompetens som är svåra att matcha mot svenska yrkesmentorer men behovet är enligt vår mening likväl mycket stort.

Professions- och yrkesmentorer passar inte bara för högutbildade, såsom ingenjörer, ekonomer och samhällsvetare. Programmen skulle förstås kunna breddas till att omfatta grupper som målare, snickare, svetsare, bagare, elektriker och hela långa raden av tydliga yrkesinriktningar kan med fördel också använda samma koncept. Utan att förringa den enskilda arbetsförmedlarens eller yrkesvägledarens kunskaper om respektive yrkes arbetsmarknad så har exempelvis en målare i Stockholm ofta ingående och dagsaktuell information om var målarjobben finns, hur de utförs, vilka kunskaper som krävs, hur rekryteringsmönstren ser ut och vilka arbetsgivare som har behov av att nyanställa.

I de pågående programmen tycks det inte vara ett stort problem att hitta mentorer. Fackförbund och branschorganisationer har många medlemmar som är beredda att dra sitt strå till stacken för att lösa ett av samhällets största problem. Diskussioner bör initieras av förvaltningen för att hitta fler fackliga-, yrkes- och branschorganisationer som är intresserade av att starta mentorskapsprogram.

Ersättaryttrande

Ersättaren Ofelia Namazova (KD) lämnade följande ersättaryttrande.

Stockholm står inför mycket stora utmaningar för att få fler nyanlända i arbete. Många av dem har tidigare yrkeserfarenhet och har drömmar att inte bara hitta ett arbete utan också hitta ett arbete där deras yrkeskunnande och personliga kompetenser i någon mån kan tas tillvara. För individen handlar det om inte bara om att delta i arbetslivet utan även om framtida arbetsglädje, personlig utveckling

och livskvalitet. Om samhället kan medverka till att tidigare erfarenheter kan tas tillvara innebär det högre skatteintäkter och andra samhällsekonomiska vinster än om individen bara får ett jobb, vilket som helst.

De mentorskapsprogram som förvaltningen idag genomför genom samarbeten med Sveriges Ingenjörer, Jusek och Rotary är enligt uppgift mycket framgångsrika, inte bara när det gäller att de medverkar till att hitta en sysselsättning utan även när det gäller att förstå hur arbetsmarknaden ser ut och fungerar inom respektive professionsområde. En viktig distinktion är att mentorn i dessa program främst ser adepten som en professionskollega än enbart en nyanländ med annan kulturell bakgrund. Även verksamheten inom Duo Stockholm är väldigt värdefull men verksamheten har betoning på att öka den nyanländas nätverk genom att skapa en kompisrelation men oftast mindre fokus på att medverka till att personen kommer in på sin tidigare yrkesbana.

Det är synnerligen förvånande att majoriteten och förvaltningen har uppfattningen att behovet av mentorer är uppfyllt med de samarbeten som nu pågår utan någon ansats till analys. Programmen omfattar högt räknat bara några hundra av alla tusentals nyanlända. Förvisso är det en stor andel nyanlända med tidigare yrkeserfarenhet som har kompetens som är svåra att matcha mot svenska yrkesmentorer men behovet är enligt vår mening likväl mycket stort.

Professions- och yrkesmentorer passar inte bara för högutbildade, såsom ingenjörer, ekonomer och samhällsvetare. Programmen skulle förstås kunna breddas till att omfatta grupper som målare, snickare, svetsare, bagare, elektriker och hela långa raden av tydliga yrkesinriktningar kan med fördel också använda samma koncept. Utan att förringa den enskilda arbetsförmedlarens eller yrkesvägledarens kunskaper om respektive yrkes arbetsmarknad så har exempelvis en målare i Stockholm ofta ingående och dagsaktuell information om var målarjobben finns, hur de utförs, vilka kunskaper som krävs, hur rekryteringsmönstren ser ut och vilka arbetsgivare som har behov av att nyanställa.

I de pågående programmen tycks det inte vara ett stort problem att hitta mentorer. Fackförbund och branschorganisationer har många medlemmar som är beredda att dra sitt strå till stacken för att lösa ett av samhällets största problem. Diskussioner bör initieras av förvaltningen för att hitta fler fackliga-, yrkes- och branschorganisationer som är intresserade av att starta mentorskapsprogram.